

Nr. 11. September 2007

Fængselsbesøg - Forsvarere - Mobiltelefoner m.v.

Hovedforhandling i Straffesager - Bogomtale

Flygtningenævnets Årsberetning 2006

104. Beviser - Konfrontationer - Frifindelse
105. Brandstiftelse - Offentlig orden - Vold mod politiet - Ungdomshuset
106. Vold, grov - Betinget dom - Strafnedsættelse - Selvanmelder
107. Kære - Frister - Fax og minutter
108. Vold, grov - Betinget straf - Nødværge
109. Udlændingeloven - Varetægtsfængsling - Udsendelse udsigtsløs
110. Varetægtsfængsling - Gentagelsesfare - Ungdomshuset
111. Varetægtsfængsling - Kollusionsfare - Proportionalitet - Ungdomshuset
112. Straffuldbyrdelse - Prøveløsladelse

LANDSFORENINGEN AF BESKIKKEDE ADVOKATER

NY ADRESSE:

Amagertorv 11, 3.
1160 København K, Telefon 3315 0102
Telefax 3314 1933

Fængselsbesøg - Forsvarere - Mobiltelefoner m.v.

Direktoratet for Kriminalforsorgen

24. september 2007

Vedr.: Arresthuse og fængsler, mobiltelefoner, visitation og besøg.

Landsforeningen finder anledning til at rette henvendelse til Direktoratet på baggrund af flere henvendelser fra foreningens medlemmer.

Besøgsrestriktioner

En advokat har i sommer sendt foreningen en henvendelse, hvorfra citeres:

"I forbindelse med et nyligt besøg i Arresten i Holbæk fik jeg indskærpet, at jeg skulle bestille tid på forhånd, at arrestens besøgsstue var optaget og da jeg oplyste, at jeg var kommet kørende fra København alene for dette fængselsbesøg, fik jeg lov til som nødforanstaltning at anvende et andet lokale i fængslet, som normalt anvendes af læger/undervisere med videre. Således foranlediget ringede jeg i onsdags ved halv 7-tiden til arresten og sagde, at jeg nu havde sat mig i min bil og var på vej, og at jeg godt ville bestille tid til at besøge min klient. Jeg fik at vide, at det var for sent, men de måtte prøve, om de kunne finde en ordning, når jeg kom frem. Da jeg var kommet frem, fik jeg overladt en kopi af en skrivelse af 10. maj, hvoraf kopi vedlægges. Jeg fik dog lov til at besøge min klient, da besøgsrummet ikke var optaget.

Det er muligt, at dette reglement med forudbestilling af tider og stramt fastsatte tidsintervaller hvor besøg kan ske, er bærlige for de lokale advokater, men for andre, der måske skal køre 60-70 km. for at komme frem til arresten, ligger der heri en sådan indskrænkning i den ret vi har som forsvarer til at tale med vores klienter, at jeg ikke mener, at det bør accepteres. Jeg har forstået, at tilsvarende regulativer er udformet i andre arresthuse.

Under samtalen med funktionæren i Holbæk gjorde jeg gældende, at jeg naturligvis ikke kunne have noget imod, at man indførte regler, der bedre sikrede arresten mod indsmugling af uønskede effekter, og det forhold, at man kun havde et besøgsrum, var arrestens problem og ikke burde være forsvarerens problem."

Det pågældende reglement er bilagt denne skrivelse som bilag 1.

Bestyrelsen kan tiltræde, at ordningen er uacceptabel, ikke alene fordi tidsintervallerne forhindrer, at man kan gennemgå en større sag, men også fordi parkeringsforholdene omkring arresten er så vanskelige, at man ikke kan regne med at være fremme præcis til de afsatte tidspunkter. De rigide besøgsregler er også et indgreb i forsvarerens ret til at tilrettelægge sit arbejde smidigt og hensigtsmæssigt.

Arresten har tidligere - uden at det går ud over sikkerheden - kunnet anvende andre besøgsfaciliteter i den lille administrationsbygning.

Bestyrelsen bemærker, at det pågældende cirkulære, bilag 1, er udtryk for en uantagelig mistænkeliggørelse af forsvarerne for ind- eller uds mugling af effekter fra fængslerne.

Bestyrelsen er fra en anden forsvarer gjort opmærksom på, at man i Statsfængslet Østjylland skal bestille tid for besøg ligesom i Holbæk, skønt der næppe i det nye statsfængsel er de samme pladsproblemer. Foreningen skal anmode om, at der tages imod forsvarere inden for rimelige åbningstider uden forudgående pladsbestilling.

Mobiltelefoner og visitation

Et af bestyrelsens medlemmer oplyser følgende om forholdene i en række institutioner:

"Med hensyn til det nye fængsel ved Horsens, Statsfængslet Østjylland, er situationen den, at man som forsvarer ikke blot skal registrere sin mobiltelefon, men også aflevere denne, idet man slet ikke må tage den med ind. Dernæst skal man gennemgå en "lufthavnsvisitation", hvor sko, livrem, jakke, pung og ur skal aftages, lægges i en bakke og køres igennem i et dertil indrettet apparat ligesom i en lufthavn".

Den pågældende forsvarer tilføjer, at han føler det ganske vidtgående og uacceptabelt for forsvarerne. Der er næppe grund til at indføre amerikanske tilstande her i landet.

Dette er efter det for foreningen oplyste ikke oplevet andre steder i Danmark på nuværende tidspunkt, og det forekommer at være en alt for vidtgående praksis og i strid med forsvarerens rettigheder, og det nærmere hjemmelsgrundlag for denne visitation kendes ikke, men foreningen vil gerne have det oplyst. Foreningen er ikke blevet hørt i anledning af de eventuelle regler, der måtte være fastsat. Der er efter det oplyste ikke udsendt cirkulærer til de beskikkede advokater, der aktuelt besøger fængslet eller har virksomhed i nærområdet.

Med hensyn til Statsfængslet i Ringe følges der forskellig praksis - nogle beneficerede advokater må medbringe deres telefon, andre ikke, inden de kan komme ind og tale med klienten.

Bestyrelsen er opmærksom på ændringen af straffelovens § 124, stk. 4, men henleder tillige opmærksomheden på, at reglerne administreres forskelligt i de enkelte institutioner. Der er både i Vestre Fængsel og arresthusene i Århus og Aalborg udarbejdet cirkulærer efter lovens ikrafttræden, hvorefter forsvarere fortsat kan medtage mobiltelefoner i institutionerne under forudsætning af, at disse deklarerer ved ind- og udgang, jfr. bilag 2 - 4. I arresthuset i Randers følges efter det oplyste samme regler, men uskrevne om deklaration af mobiltelefonen som institutionerne nævnt i dette afsnit.

Det fremgår af Justitsministeriets bemærkninger til lovforslag nr. 201 af 28. marts 2007 under pkt. 3.4.9:

"Kriminalforsorgen agter tillige at ændre de gældende administrative regler for forsvareres almindelige adgang til at medbringe en mobiltelefon ved besøg i arresthuse og lukkede fængsler. Det forudsættes herved, at der fastsættes regler, som sikrer, at forsvarere fortsat kan medtage en mobiltelefon ved klientbesøg i arresthuse og lukkede fængsler, dog kun på betingelse af, at forsvareren i forbindelse med besøget fremviser mobiltelefonen, således at det kan dokumenteres, at den bliver taget med ud af institutionen efter besøget, og eventuelt lader mobiltelefonen registrere.

Tilsvarende forudsættes det, at personer fra politi og anklagemyndighed, som har adgang til arresthuse mv. i forbindelse med behandling af straffesager mv., vil kunne medtage deres mobiltelefoner."

Det hedder nu i Besøgsbekendtgørelsen § 7, stk. 2:

"Stk. 2. Mobiltelefoner og lignende kommunikationsudstyr samt tilbehør m.v. hertil må ikke medbringes ved besøg. Dette gælder dog ikke, hvis den besøgende er advokat, og hvis denne i forbindelse med besøget fremviser kommunikationsudstyret over for personalet og evt. lader det registrere og samtidig

- 1) er beskikket for eller valgt af den pågældende som forsvarer i en straffesag, der har ført til indsættelse i institutionen, eller i en verserende straffesag, eller
- 2) efter retsplejelovens § 733 er antaget af justitsministeren til at beskikkes som offentlig forsvarer."

Bestyrelsen skal anmode Direktoratet om at foranledige, at de enkelte institutioners besøgsregler for forsvarere udarbejdes i overensstemmelse hermed. Som det er nu, synes der visse steder at være tale om en administrativ indskrænkning af forsvarernes rettigheder i strid med loven, dens forarbejder og den ovenfor omtalte bekendtgørelse.

Foreningen imødeser Direktoratets svar på denne henvendelse.

Foreningen har sendt kopi til Advokatrådets Strafferetsudvalg.

På bestyrelsens vegne
Henrik Stagetorn

(Bilagene er ikke gengivet i Landsforeningens Meddelelser)

Hovedforhandling i Straffesager - Bogomtale

Jørgen Jochimsen har på Forlaget Thomson udgivet ovennævnte, 476 sider, indbunden til 696 kr.

Domsforhandling hedder jo nu hovedforhandling, og bogen beskriver reglerne for straffesager efter retsreformen pr. 1/1 2007.

De nye nævningeregler finder som bekendt anvendelse på nævningsager, hvor tiltale rejses i 1. instans efter 1/1 2008.

Mange paragraffer er blevet ændret. Forfatteren hjælper os ved i Bilag 1, side 432 ff, at have udarbejdet en fortegnelse over ændringer i paragrafplaceringen. F.eks. er tilståelsessager, der i en del år var reguleret i § 922, nu at finde i § 831 - alt sammen overskueligt i bogen, hvor det kan være svært at finde rundt i den ændrede retsplejelov.

Med er også Højesterets vejledning om udførelse af straffesager for Højesteret (2006), litteraturfortegnelse, domsregister (også en række sager refereret i Landsforeningens Meddelelser), lovregister og ikke mindst et stikordsregister ud over den udførlige indholdsfortegnelse.

Strafferetsplejen har jo bevæget sig væk fra den gennemgribende reform, der trådte i kraft i 1978. Ligestilling mellem anklager og forsvarer er i dag ikke det overordnede grundsyn i strafferetsplejen. Der er sket forringelser i lovgivningen, men også hos domstolene er der eksempler på, at man uden lovændringer er på vej væk fra de gode tanker, der lå bag reformen.

Et eksempel er fremgangsmåden ved forehold af tidligere forklaringer, hvor man i dag kan opleve, at anklagere får lov til både at afhøre, foreholde eller snarere foretage længere oplæsninger af politirapporter, få forklaringen dikteret til retsbogen (evt. med supplerende spørgsmål fra dommeren), før forsvareren får lov til at komme til, både ved afhøring af tiltalte og vidner.

Se dog en mere nuanceret opfattelse hos forfatteren i bogen side 179 ff.

Bogen kan absolut anbefales.

Flygtningenævnets Årsberetning 2006

Flygtningenævnets Formandskab har i lighed med tidligere år udgivet en årsberetning, den 15. Pris 150 kr. Beretningen er også tilgængelig på nævnets hjemmeside. www.fln.dk.

I beretningsperioden er behandlet 451 spontansager, herunder 62 genoptagede sager. Nævnet har stadfæstet Udlændingeservices afgørelse i 365 spontansager, meddelt konventionsstatus i 55 sager og i 31 sager meddelt beskyttelsesstatus, heraf et mindre antal efter den gamle § 7, stk. 2 (de facto status).

Man kan læse om nævnets praksis vedr. Irak fra side 156 i beretningen og om sager indbragt for internationale organisationer (hvor der er klaget over de danske myndigheder, herunder nævnet) fra side 77.

Landsforeningens Meddelelse 104/2007

Beviser - Konfrontationer - Frifindelse

Retsplejelovens § 745 d

T var tiltalt bl.a. for vold, hvor den angivelige forurettede F havde udpeget T som rette person sammen med en anden anholdt, der var udlænding, ved at politiet kom kørende forbi med de to anholdte. Retten frifandt T, der efter et tidsrum var anholdt i en anden gade, idet der ikke på T eller den medanholdte var fundet mærker af slag som angivet af F, og tillagde det en vis vægt, at forklaringen om farven på T's jakke fra de vidner, der ikke så de anholdte i politibilen, afveg fra forklaringen fra F, der som den eneste så de anholdte i politibilen.

Københavns Byret SS 21. 17972/06, 23/5 2007

T på 21 år var tiltalt for en morgen i maj 2006 at have stjålet en vaffel til en værdi af 5 kr. samt vold, ved sammen med en anden anholdt kort efter at have overfaldet bagermester F og dennes kæreste K på fortovet uden for bageriet, hvor T bl.a. skulle have slået og sparket F og vredet armen rundt på K, så hun faldt og slog knæet.

T nægtede sig skyldig. Han var ustraffet. Han forklarede bl.a., at han havde været i byen om natten, men havde ingen erindring om at have været inde i en bagerforretning eller at have været involveret i en voldsepisode. Han havde ikke spor af vold efterfølgende. Han bar sort T-shirt med en sort cardigan med hvide og grå striber på ærmet. Hans ven fra en bar havde en sandfarvet neopren jakke med lynlås og hætte på.

Bagermester F forklarede bl.a., at han på bagerbutikkens overvågning så en mørk udlænding og en dansker i butikken. Han så ikke deres påklædning. K fortalte, at de havde stjålet nogle vafler. De kom tilbage, og der opstod håndgemæng både inde i butikken og udenfor. Vidnet havde slået på udlændingen, så hårdt, at han var øm i hånden bagefter.

"De to unge forsvandt ned ad Istedgade. Under episoden forsøgte K at trække danskeren væk, og vidnet så hende ligge og rode rundt på Istedgade, men han har ikke set, hvad det skete med hende. Politiet kørte bagefter forbi med de to anholdte, og vidnet udpegede dem. Han ville ikke kunne genkende dem i dag, men han kunne genkende dem den dag, det skete."

I retten forklarede vidnet, at det var danskeren, der havde holdt vaflerne. Vidnet mente, at politiet måtte have skrevet forkert, når det i rapporten over hans forklaring var anført, at det var udlændingen.

Ekspedient K bekræftede, at en dansker og en udlænding havde været i butikken. Hun ville ikke kunne kende danskeren i dag. Danskeren tog nogle vafler uden at betale. Der opstod håndgemæng mellem kunderne og F, efter at hun var gået efter kunderne ud af butikken. Begge havde slået på F, og danskeren havde sparket på F. Hun var der ikke, da politiet kørte forbi med de anholdte. Der var ikke blevet lavet optagelser af videoovervågningen. Hun bekræftede det signalement, hun til politiet havde givet af danskeren. (Se nedenfor, ER) Danskeren var kraftigere end udlændingen. Hun var sikker

på, at udlændingen havde grå trøje på. Hun havde mistet et kostbart guldarmbånd ved overfaldet og fremførte et erstatningskrav.

En kioskindehaver ved siden af bagerforretningen havde set de to personer, der overfaldt F. Den ene havde langt mørkt hår, den anden var lille og slank og havde et specielt hår. Han huskede ikke nærmere, men det tidligere til politiet oplyste signalement kunne godt være gengivet, som han forklarede det til politiet. (Se nedenfor, ER) Han så ikke de anholdte i politibilen.

"Retten's begrundelse og afgørelse.

Retten finder det ikke bevist, at tiltalte er skyldig i tiltalen. Retten har herved lagt vægt på, at anholdelsen skete efter et tidsrum og i en anden gade, og at der trods vidnet F's forklaring om, at han slog så hårdt igen, at han blev øm i hånden, ikke er fundet mærker på tiltalte eller den mulige medgerningsmand. Retten har endvidere lagt en vist vægt på, at forklaringerne om jakkens farve fra de vidner, der ikke så de anholdte i politibilen, afviger fra forklaringen fra F, der som den eneste så de anholdte i politibilen. Retten finder det på denne baggrund så usikkert, om tiltalte er rette tiltalte, at han bør frifindes."

- oo0oo -

Birgitte Brøbech behandler spørgsmålet om ulovlige eller uhensigtsmæssige konfrontationer i bogen "Ulovligt tilvejebragte beviser i straffeprocessen" (2003), side 97 ff.

K's signalement iflg. politirapporten var:

"A. *Mand, udlænding, ca. 25 år, ca. 180 cm, slank, sort hår (meget specielt med fletninger eller lignende), grå trøje m/hætte. Kan genkendes.*

B. Mand, ca. 25, ca. 175 cm, kraftig, mellemløst blondt hår, lyse bukser m/skrålommer. Kan genkendes."

Kioskindehaveren havde til politiet oplyst således:

"A: Mand, mulat, ca. 25 år, højde ca. 185 cm, spinkel byg., sort hår i stramme fletninger iført grå jakke og t-shirt.
KAN GENKENDES

B: Mand, dansk type, ca. 25 år, lyst kort hår, alm. byg., højde ca. 175 cm.
KAN IKKE GENKENDES."

Bagermester F's signalement iflg. politirapporten var:

"A: *Mand, afrikansk type, 25-30 år, højde ca. 185 cm, alm. byg., sort hår i stram fletning, iført beige jakke og t-shirt.*
KAN GENKENDES

B: Mand, dansk type, 25-30 år, højde ca. 175 cm, alm. byg., kort mellemløst hår iført muligvis hvid t-shirt og jeans.
KAN GENKENDES."

- oo0oo -

Forsvareren tilføjer bl.a., at det af bagermesteren afgivne signalement efter forsvarerens opfattelse "ganske åbenlyst er et signalement, ikke af gerningsmanden men et signalement af den person bagermesteren så sidde i politiets bil."

Landsforeningens Meddelelse 105/2007

Brandstiftelse - Offentlig orden - Vold mod politiet - Ungdomshuset
Straffelovens § 119, § 134 a og § 181

Tre udlændinge fra USA og Canada dømt for brandstiftelse og forstyrrelse af offentlig orden ved i forening med flere ikke identificerede personer at have forvoldt ildebrand i affaldscontainere, der blev slæbt ud i et gadekryds på Nørrebro den 3/3 2007 om natten. En af de pågældende sammen med en fjerde person kastet sten mod politiet i en gruppevogn på et senere tidspunkt. Straffe mellem 3-6 måneders fængsel og udvisning.

Københavns Byret SS 2-9617/2007, 25/5 2007

A, B, C og D i alderen 22-25 år og fra henholdsvis USA og Canada var alle tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 134 a og § 181, stk. 1, ved den 3/3 2007 ca. kl. 01.50 i krydset Møllegade/Guldbergsgade i forening med flere ikke identificerede personer at have deltaget i grov forstyrrelse af den offentlige ro og orden som følge af Ungdomshusets rydning og herunder at have forvoldt ildebrand, idet der blev lavet barrikader i form af bl.a. containere, hvilke der blev sat ild til, ligesom de flere gange lagde brandbart materiale på bålene, alt hvorved der skete brandskade for ikke under 40.000 kr., bl.a. på asfalten og vejafmærkninger.

C og D var i forhold 2 tiltalt for ca. en time senere at have deltaget i grov forstyrrelse af den offentlige ro og orden, idet de som en del af en gruppe i en afstand af 3-5 m kastede brosten mod politiet, som befandt sig i en patruljerende gruppevogn.

Der var påstand om straffe i forhold 1 på 6-9 måneder og i forhold 2 på 4-6 måneder samt udvisning.

De tiltalte påstod frifindelse. De var ikke tidligere straffet i Danmark. Der var ikke protest mod udvisningspåstanden.

Dommen er på 15 sider. Bevislighederne bestod bl.a. af en billedserie fra Ekstrabladet, der var lagt på internettet, vidneforklaring fra en beboer i gaden, V, der var politibetjent, og som havde lagt mærke til tre amerikansk talende personer, der skubbede containere ind i bålet og hældte indholdet af spiritusflasker over ilden, samt fotos fra et apparat tilhørende en af de tiltalte.

Vidnet V genkendte ikke C. Vedr. forhold 2 afgav to politifolk forklaring om at have genkendt de to personer, der blev anholdt kort efter det påsigtede.

A havde været frihedsberøvet fra den 20/3 2007, de øvrige fra den 3/3 2007.

Retten fandt ved de fremlagte bevisligheder A, B og D skyldige i forhold 1, men frifandt C, idet der vedrørende C ikke var anden bevisførelse "end et foto, som alene muligvis viser denne tiltalte, og oplysningen om, at de fire tiltalte havde været sammen og fulgtes ad i byen".

C og D blev dømt i forhold 2 på bl.a. vidneforklaringerne fra de to politifolk.

Retten fortsatte (dommen side 14):

"Straffen fastsættes for de tiltalte A og B til fængsel i 3 måneder, jf. straffelovens § 134 a og § 181, stk. 1. Under henvisning til den tid, hvor de har siddet varetægtsfængslet, finder retten, at straffen skal anses for udstået ved den skete varetægtsfængsling, jf. straffelovens § 86, stk. 1.

Straffen fastsættes for tiltalte C til fængsel i 4 måneder, jf. straffelovens § 119, stk. 1, og § 134 a.

Straffen fastsættes for tiltalte D til fængsel i 6 måneder, jf. straffelovens § 119, stk. 1, § 134 a og § 181, stk. 1.

Retten har ved strafudmålingen lagt vægt på de enkelte tiltaltes konkrete deltagelse i den begåede kriminalitet.

Påstandene om udvisning tages i medfør af de påberåbte bestemmelser til følge som nedenfor bestemt, idet udlændingelovens § 26 ikke findes til hinder herfor."

- oo0oo -

Udvisningen skete for 5 år.

Anklagemyndigheden ankede til skærpelse. De tiltalte modankede til frifindelse, subsidiært formildelse.

Dagen inden domsforhandlingen i landsretten den 16/8 2007 frafaldt anklagemyndigheden anken, mod at de tiltalte frafaldt kontraanke. Alle de tiltalte var i mellemtiden blevet løsladt og kunne ikke forventes at møde op til domsforhandlingen.

Om løsladelsen af A og B, se Lf.Medd. 80/2007.

Landsforeningens Meddelelse 106/2007

Vold, grov - Betinget dom - Strafnedsættelse - Selvanmelder
Straffelovens § 56, § 82 og § 245

T på 20 år idømt betinget straf af fængsel i 60 dage for overtrædelse af § 245 ved på gaden at have slået med ølflaske. Det fremgår ikke af den kortfattede dom, at grunden til, at anklagemyndigheden var enig i betinget straf, var, at T anmeldte sig selv i en situation, hvor gerningen ikke var kendt af politiet.

Københavns Byret SS 4-10435/2007, 22/6 2007

T på 20 år var under en tilståelsessag tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 245, stk. 1, ved i februar 2007 om natten på gaden at have slået A med en ølflaske.

Resten er citat af dommen:

"Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om en betinget fængselsstraf på ikke under 60 dage.

Tiltalte har erkendt sig skyldig.

Oplysningerne i sagen.

Der er afgivet forklaring af tiltalte. Denne forklaring fremgår af retsbogen.

Personlige oplysninger.

Tiltalte er ikke tidligere straffet.

Rettens begrundelse og afgørelse.

Tiltalte har uden forbehold erkendt sig skyldig. Tilståelsen støttes af de oplysninger, der i øvrigt foreligger. Det er derfor bevist, at tiltalte er skyldig.

Straffen fastsættes efter straffelovens § 245, stk. 1, til fængsel i 60 dage.

Straffen skal ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholder de betingelser som er angivet nedenfor, jf. straffelovens § 56, stk. 2."

- oo0oo -

Vilkårene omfattede en prøvetid på 1 år.

Landsforeningens Meddelelse 107/2007

Kære - Frister - Fax og minutter

Retsplejelovens § 969

Statsadvokaten kærede en kendelse om generhvervelse af kørekort på sidstedagen. Kæreskriftet blev faxet, og transmissionen først afsluttet efter kontortid. Kæren blev afvist.

VL 4. afd. S-1361-07, 17/7 2007

Der henvises til ovennævnte referat. Byretten havde kontortid til kl. 15. Det fremgik af Statsadvokatens faxfølgebrev, at forsendelsen omfattede 10 sider, men ikke, hvad transmissionen vedrørte. Ikke at det f.eks. drejede sig om et kæreskrift eller en reference til byrettens jr.nr. Starttiden var kl. 15.00 og "brugstiden" 2 min. og 33 sekunder.

Forsvareren fremlagde under kæremålet det modtagne i byretten, bortset fra side 1. Kæreskriftet, der var side 2 i forsendelsen, var hos byretten påført modtagelsestidspunktet kl. 15:01, det medsendte materiale tidspunkterne 15:02 og 15:03.

Byretten oplyste, at telefaxtransmissionens side 1 var bortkommet.

Statsadvokaten fastholdt, at kæren var rettidig i og med, at den første side var indgået kl. 15.00 iflg. Statsadvokatens "Aktivitetsrapport".

Landsrettens begrundelse og resultat:

"Efter tidspunktsangivelserne i statsadvokaturens afsendelsesrapport og aktivitetsrapport lægger landsretten til grund, at telefaxtransmissionen af statsadvokatens 10 sider lange dokument er indledt den 3. juli 2007 på et tidspunkt, hvor klokken ifølge uret i statsadvokaturens telefaxmaskine var 15.00. Det lægges til grund, at telefaxfølgebrevet er sendt som side 1 og kæreskriftet som side 2, og at transmissionen er afsluttet 2 minutter og 33 sekunder eller 2 minutter og 37 sekunder senere. Det fremgår af statsadvokaturens afsendelsesrapport og aktivitetsrapport ikke, på hvilke tidspunkter de enkelte sider er transmitteret fra statsadvokaturen til Retten i Herning.

Af siderne 2-10 i statsadvokaturens telefaxtransmission, som de fremgår som modtaget i Retten i Herning, fremgår, at side 2 - kæreskriftet - er modtaget den 3. juli 2007 på et tidspunkt, hvor klokken ifølge uret i rettens telefaxmaskine var 15.01, og at side 10 er modtaget kl. 15.03. Det er uoplyst, hvornår telefaxtransmissionens side 1 - følgebrevet - er modtaget, men det lægges til grund, at side 1 ikke er modtaget tidligere end kl. 15.00, men at det meget muligt kan være modtaget kl. 15.00.

Selv om det lægges til grund, at telefaxfølgebrevet er modtaget i Retten i Herning den 3. juli 2007, kl. 15.00, og derfor, når Retten i Herning har kontortid "kl. 8-15", er modtaget i rettens kontortid, kan telefaxkopien af kæreskriftet ikke anses for modtaget tidligere end kl. 15.01, på hvilket tidspunkt rettens kontor var lukket.

I hvert fald under de foreliggende omstændigheder, hvor det af telefaxfølgebrevet ikke fremgår, at den påbegyndte telefaxtransmission vedrører et kæremål af en nærmere angivet kendelse afsagt af Retten i Herning, og hvor tidspunktet for selve kæreskriftets afsendelse fra statsadvokaturen ikke kan oplyses, kan det ikke lægges til grund, at telefaxkopien af kæreskriftet er modtaget i Retten i Herning tidligere end den 3. juli 2007, kl. 15.01.

Kæremålet er derfor iværksat for sent.

Landsretten tager med den anførte begrundelse T's påstand om afvisning af statsadvokatens kære til følge."

Statskassen skulle afholde forsvarerens salær vedr. det afviste kæremål.

Landsforeningens Meddelelse 108/2007
Vold, grov - Betinget straf - Nødværge

Straffelovens § 13, § 56 og § 245

T på 21 år dømt for restaurationsvold efter § 245 ved at have slået i ansigtet med ølflaske. I byretten idømt ubetinget fængsel i 60 dage. Landsretten lagde mere vægt på forløbet forud for T's voldsudøvelse, at A muligvis umiddelbart forinden havde tildelt T et knytnæveslag i ansigtet, og på T's gode personlige forhold og gjorde helt undtagelsesvist straffen betinget.

ØL 11. afd. a.s. nr. S-1145-07, 7/8 2007

T på 21 år var under en tilståelsessag tiltalt for vold efter straffelovens § 245, stk. 1, ved i november 2006 på en café at have tildelt A et slag med en ølflaske i ansigtet, hvorved flasken knustes.

T erkendte det faktiske, men påstod nødværge eller exces i nødværge. Han havde en tidligere dom fra 2006 for overtrædelse af straffelovens § 119. Fængsel i 10 dage.

T forklarede bl.a., at han i afventen af nogle venner stod ved en spillemaskine på caféen. Han var på toilettet, og da han kom tilbage, havde A, der tidligere havde spillet på en maskine ved siden af, overtaget T's plads. Der opstod diskussion, da T havde puttet 200 kr. i maskinen. På et tidspunkt gav A T et knytnæveslag på venstre side af hovedet. T blev forskrækket og svingede ølflasken, som han havde i hånden, og ramte A på den venstre side af hovedet. Flasken knustes. A greb fat i T, så denne fik nogle rifter foran på halsen. Det var hans indtryk, at A var meget beruset. Selv havde T fået to øl.

A forklarede bl.a., at han havde drukket, men ikke var beruset. Der stod nogle personer bag ham og talte til ham. Da han vendte hovedet, blev han ramt af en flaske. Han havde fået 4-5 ar i ansigtet. Han var ikke klar over, hvorfor han var blevet slået. Han afviste, at han til politiet havde forklaret, at han forinden havde været i skænderi med en person. Han havde ikke haft sygedage, men var hævet og forslået i ansigtet.

En kvindelig gæst K forklarede bl.a., at T, som hun ikke kendte, havde ladet sin jakke hænge over stolen ved spillemaskinen, og at han var væk i kort tid. En anden mand tog stolen og satte sig foran maskinen, mens jakken fortsat hang på stolen, hvilket undrede hende. T og en ven kom tilbage og var højrostede og frembrusende mod manden. Hun fornemmede ballade, og umiddelbart efter blev manden ved spillemaskinen ramt af flasken. Hun kunne ikke se, hvem der slog. Manden, der satte sig ved spillemaskinen, havde virket synligt beruset på grund af sin gang og sin sløvende tale.

En bekendt af T, B, forklarede bl.a., at T havde spillekredit på maskinen. Han havde stillet maskinen på auto play og hængt sin jakke på stolen. Da de kom tilbage fra toilettet, var

stolen med T's jakke flyttet, og der stod en mand og spillede på T's maskine. Der udspandt sig en længerevarende diskussion. Manden var helt afvisende og urimelig. Han var meget beruset og aggressiv. Pludselig slog manden på T - han slog ham i hvert fald to gange med knyttet hånd, og en gang greb han ud efter T, der fik 5 store rivemærker på halsen.

Vidnet opfattede det, som om T slog med flasken som en refleks og i affekt og som forsvar. A havde været meget kæphøj, som om han var sikker på, at han ville få hjælp fra andre på stedet.

Servitricen S havde ikke selv set T slå, men efter A var blevet slået, blev A meget hidsig, og der skulle 3-4 mand for at holde ham tilbage fra at gå på T. Hun rådede T til at forlade stedet, for A var stamkunde, og T kunne risikere tæsk af de andre.

Byrettens bemærkninger i dommen, side 5-6:

"En enig domsmandsret finder, at det ved tiltaltes forklaring sammenholdt med vidnet B's forklaring kan lægges til grund, at tiltalte har tildelt forurettede et slag med højre hånd, hvori han holdt en flaske, og at flasken ramte forurettede, hvorved den gik i stykker.

Efter de foreliggende forklaringer af tiltalte og andre vidner end forurettede må retten lægge til grund, at forurettede fremtrådte synligt beruset forud for episoden, hvilket må tages med i betragtning ved vurderingen af de afgivne forklaringer.

Ved vidneforklaringer afgivet af vidnerne B og S finder retten det godtgjort, at forurettede umiddelbart forud for tiltaltes slag mod denne har tildelt tiltalte et knytnæveslag i ansigtet.

Retten finder hverken at et modangreb med slag med en flaske i den foreliggende situation har været nødvendigt til at afværge et påbegyndt angreb eller at overskridelsen er rimeligt begrundet, selvom tiltalte måtte være blevet forskrækket over det tildelte knytnæveslag.

Retten finder imidlertid at straffen bør nedsættes på grund af det forudgående knytnæveslag.

Straffen fastsættes derfor til fængsel i 60 dage.

Efter retsformandens bestemmelse frifindes tiltalte for det rejste erstatningskrav, da det er udokumenteret."

T ankede med påstand om frifindelse, subsidiært formildelse. Anklagemyndigheden påstod skærpelse samt erstatning på 1.985 kr. til forurettede og tog forbehold for yderligere erstatningskrav. T påstod heroverfor frifindelse, men bestred ikke størrelsesmæssigt kravet.

T forklarede bl.a.:

".. at han er sikker på, at forurettede stod op, da han blev ramt med flasken. Slaget med flasken var ikke blødt. Det slag, han fik af forurettede, forvoldte ikke nogen skade. Han tænkte ikke over, at han havde flasken i hånden, da han slog.

Om sine personlige forhold har han forklaret, at han blev student sidste år. Han har netop afsluttet sin værnepligt i livgarden og skal til september studere matematik på Århus Universitet."

A var enig i, at han stod op, da han blev slået. Han havde ikke selv slået nogen. Der gik 14 dage, før sårene i ansigtet var helet.

Den kvindelige gæst K kunne ikke huske, om A stod op. Hun havde ikke indtryk af, at denne var aggressiv, og så ham ikke slå T.

Landsrettens begrundelse og resultat:

"Også efter bevisførelsen for landsretten herunder tiltaltes og vidnernes forklaring samt lægeerklæring vedrørende forurettede findes det godtgjort, at tiltalte er skyldig efter anklageskriftet. Selvom det efter bevisførelsen ikke kan udelukkes, at A tildelte tiltalte et knytnæveslag i ansigtet umiddelbart før den af tiltalte udøvede vold, findes tiltaltes vold ikke at være begået i nødværge. Tiltaltes forhold kan derfor ikke medføre frifindelse efter straffelovens § 13, stk. 1 eller stk. 2.

Særlig efter de omstændigheder, hvorunder volden er udøvet, findes der ikke tilstrækkeligt grundlag for at skærpe straffen.

Henset til forløbet forud for tiltaltes voldsudøvelse og til hans gode personlige forhold kan straffen helt undtagelsesvis i medfør af straffelovens § 56, stk. 2, gøres betinget som nedenfor bestemt.

Efter dommernes bestemmelse findes det nedlagte erstatningskrav at burde henvises til et eventuelt civilt søgsmål, jf. retsplejelovens § 992, stk. 1.

I øvrigt stadfæstes dommen."

- oo0oo -

Vilkårene for dommen på 60 dage omfattede en prøvetid på 2 år.

Landsforeningens Meddelelse 109/2007

Udlændingeloven - Varetægtsfængsling - Udsendelse udsigtsløs
Udlændingelovens § 35

Højesteret har i 2 sager fastslået, at landsretten ikke burde have forlænget varetægtsfængsling i henholdsvis januar og april 2007 over 2 irakere, der efter endt afsoning skulle udvises. Der var ikke nogen reel udsigt til at gennemføre en tvangsmæssig udsendelse. De pågældende havde ved landsrettens afgørelse været varetægtsfængslet 16-17 måneder efter prøveløsladelsen. Landsretten havde i begge tilfælde løsladt de pågældende, efter at der var givet procesbevilling, men inden Højesteret afgjorde sagerne.

1) HK sag 203/2007, 17/8 2007

A fra Irak blev i april 2003 idømt 2½ års fængsel for menneskesmugling og udvist for bestandig. Dommen blev stadfæstet i landsretten i oktober 2003. A fik i juni 2004 yderligere 4 måneders fængsel for vold i gentagelsestilfælde. Flygtningenævnet stadfæstede i januar 2005, at udlændingelovens § 31 ikke var til hinder for tvangsmæssig udsendelse. A ville ikke udrejse frivilligt.

Den 29/8 2005 blev A prøveløsladt fra de to domme med en reststraf på 346 dage. Han blev herefter i flere omgange fortsat varetægtsfængslet, bl.a. ved Østre Landsrets kendelse af 15/1 2007. Ved Københavns Byrets kendelse af 3/5 2007 blev han løsladt, hvilket blev stadfæstet af landsretten den 9/5 2007, da der ikke var grundlag for at antage, at han på nuværende tidspunkt tvangsmæssigt kunne udsendes til Irak. (Der var givet procesbevilling den 13/4 2007, ER)

Det hed i et notat af 4/12 2006 fra Rigspolitiet, Udlændingeafdelingen, bl.a. følgende:

"Siden den irakiske magtovertagelse i juni 2004 har den danske ambassade i Bagdad/Integrationsministeriets udlændingeattaché været i tæt kontakt med de irakiske myndigheder - såvel på embedsmands- som ministerniveau - med henblik på at afklare mulighederne for at gennemføre tvangsmæssig udsendelser. De irakiske myndigheder har hidtil med henvisning til levevilkårene og sikkerhedssituationen i Irak afvist, at tiden er inde til at gennemføre tvangsmæssige udsendelser.

Der pågår imidlertid løbende forhandlinger med de irakiske myndigheder om en tilbagesendesaftale. Af praktiske årsager forventes det, at udsendelser i første omgang vil kunne ske til det nordlige Irak. Ambassaden i Bagdad gennemførte i januar 2006 en fact-finding rejse til det nordlige Irak med henblik på at undersøge mulighederne herfor og har efterfølgende sammen med udlændingeattachéen drøftet situationen med repræsentanter for de irakiske og nordirakiske myndigheder, der var positivt indstillet over for et muligt fremtidigt samarbejde omkring tvangsmæssig repatriering.

Ambassaden i Bagdad afholdt den 2. april 2006 et konstruktivt møde med den daværende irakiske migrationsminister og en delegation fra de kurdiske myndigheder i Erbil.

Repræsentanter for Integrationsministeriet og Udenrigsministeriet afholdt ultimo september 2006 et konstruktivt møde i Bagdad med den irakiske migrationsminister og en repræsentant for det kurdiske styre om et tilbagetagelsesarrangement. Der blev indledt en positiv dialog, og forhandlingerne vil fortsætte.

Det er dog fortsat usikkert, hvornår der vil kunne forventes gennemført tvangsmæssige udsendelser af afviste asylansøgere til Irak."

UNHCR havde i december 2006 frarådet tvangsmæssig udsendelse til Irak.

A gjorde bl.a. gældende, at der på tidspunktet for landsrettens kendelse af 18/1 2007 ikke inden for overskuelig tid var reel mulighed for at gennemføre tvangsmæssig udsendelse, og at fortsat fængsling var udsigtsløs. Anklagemyndigheden lagde vægt på straffen og A's

egen vilje til at medvirke ved udsendelsen. Tvangsmæssig udsendelse var ikke udsigtsløst på afgørelsestidspunktet.

"Højesterets begrundelse og resultat

Efter det oplyste lægges det til grund, at der ikke var nogen reel udsigt til at gennemføre en tvangsmæssig udsendelse af A til Irak i en nærmere fremtid, da Østre Landsret den 15. januar 2007 traf afgørelse om fortsat varetægtsfængsling. På den baggrund og under hensyntagen til, at han på daværende tidspunkt havde været varetægtsfængslet efter udlændingelovens § 35, stk. 1, i ca. 16 måneder efter prøveløsladelsen den 29. august 2005 med en reststraf på 346 dage, finder Højesteret uanset A's modvilje mod frivillig udrejse og den af ham begåede kriminalitet, at der ikke længere var det tilstrækkelige grundlag for at varetægtsfængsle ham efter udlændingelovens § 35, stk. 1.

T h i b e s t e m m e s :

A burde have været løsladt den 15. januar 2007."

2) HK sag 301/2007, 17/8 2007

B fra Irak blev i november 2004 idømt 3 års fængsel for dokumentfalsk og menneskesmugling og udvist for bestandig. Dommen blev stadfæstet i det væsentlige i landsretten i april 2005.

Den 25/11 2005 blev B, der havde været varetægtsfængslet siden november 2003, prøveløsladt med en reststraf på 365 dage, men herefter varetægtsfængslet i medfør af udlændingelovens § 35. Fristen blev flere gange forlænget, senest af landsretten den 26/4 2007.

I februar 2006 havde Flygtningenævnet stadfæstet, at udlændingelovens § 31 ikke var til hinder for tvangsmæssig udsendelse.

Ved Østre Landsrets kendelse af 20/7 2007 blev B løsladt, efter at der var givet procesbevilling den 15/6 2007, idet der ikke var reel udsigt til, at B kunne tvangsmæssigt udsendes i nærmeste fremtid.

Rigspolitiet, Udlændingeafdelingen, havde i et notat af 3/4 2007 anført følgende:

"Siden den irakiske magtovertagelse i juni 2004 har den danske ambassade i Bagdad/Integrationsministeriets udlændingeattaché været i tæt kontakt med de irakiske myndigheder - såvel på embedsmands- som ministerniveau - med henblik på at afklare mulighederne for at gennemføre tvangsmæssige udsendelser. De irakiske myndigheder har hidtil med henvisning til levevilkårene og sikkerhedssituationen i Irak afvist, at tiden er inde til at gennemføre tvangsmæssige udsendelser.

Der er imidlertid løbende forhandlinger med de irakiske myndigheder om tilbagetagelsesspørgsmålet.

Repræsentanter for Integrationsministeriet og Udenrigsministeriet afholdt ultimo september 2006 et konstruktivt møde i Bagdad med den irakiske migrationsminister og en repræsentant for det kurdiske styre om et tilbagetagelsesarrangement.

Den 23. januar 2007 havde repræsentanter for ambassaden i Bagdad, Integrationsministeriet og Rigspolitiet konstruktive møder i Erbil med repræsentanter for det kurdiske selvstyre om tilbagetagelsesspørgsmålet.

Det er dog fortsat usikkert, hvornår og i hvilket omfang der vil kunne forventes gennemført tvangsmæssige udsendelser af afviste asylansøgere til Irak. Det forventes, at udsendelser i første omgang vil kunne ske til det nordlige Irak."

Der var ligeledes henvist til en udtalelse fra UNHCR (se første sag, ER).

B gjorde bl.a. gældende, at der ikke på tidspunktet for landsrettens kendelse i april 2007 inden for den nærmeste fremtid var reel mulighed for at gennemføre tvangsmæssig udsendelse. (jfr. yderligere argumenter som i den første sag, ER)

Anklagemyndigheden fremførte tilsvarende argumenter som i den første sag.

"Højesterets begrundelse og resultat:

Efter det oplyste lægges det til grund, at der ikke var nogen reel udsigt til at gennemføre en tvangsmæssig udsendelse af B til Irak i en nærmere fremtid, da Østre Landsret den 26. april 2007 traf afgørelse om fortsat varetægtsfængsling. På den baggrund og under hensyntagen til, at han på daværende tidspunkt havde været varetægtsfængslet efter udlændingelovens § 35, stk. 1, i ca. 17 måneder efter prøveløsladelsen den 26. november 2005 med en reststraf på 365 dage, finder Højesteret uanset B's modvilje mod frivillig udrejse og den af ham begåede kriminalitet, at der ikke længere var det tilstrækkelige grundlag for at varetægtsfængsle ham efter udlændingelovens § 35, stk. 1.

T h i b e s t e m m e s:

B burde have været løsladt den 26. april 2007."

Landsforeningens Meddelelse 110/2007

Varetægtsfængsling - Gentagelsesfare - Ungdomshuset

Retsplejelovens § 762

Højesteret har på ny fastslået, at forudsætningen for at varetægtsfængsle på gentagelsesfare i forbindelse med uroligheder og optøjer, når den sigtede ikke er tidligere straffet, må være, at den sigtedes forhold gør det nærliggende at antage, at den pågældende fortsat vil deltage i urolighederne.

Her var der tale om sigtelser, der udsprang af en demonstration ved Ungdomshuset den 16/12 2006. K på 20 år var blevet løsladt den følgende dag, men blev for samme sigtelse på ny anholdt den 7/2 2007 og varetægtsfængslet af by- og landsret i 5 uger. Da der ikke

for Højesteret var fremkommet oplysninger om, at der i perioden indtil den 8/2 2007 havde været tilsvarende uroligheder, burde påstanden om varetægtsfængsling ikke være taget til følge af by- og landsret.

HK 279/2007, 23/8 2007

K på 20 år nedlagde påstand om, at anklagemyndighedens påstand om varetægtsfængsling ikke burde være taget til følge, som sket ved byrettens og landsrettens kendelser. Anklagemyndigheden påstod stadfæstelse.

Højesterets kendelse er på 7 sider. Anbringenderne fra K var for det første, at der ikke var tilstrækkeligt mistankegrundlag. Højesteret citerer her fra en "hændelsesforløbsrapport", herunder at en række demonstranter, ca. 30-40, iført tørklæder og diverse beskyttelsesudstyr havde søgt tilflugt i en lejlighed, hvor de imidlertid blev anholdt af politiet.

Man havde yderligere fundet en rygsæk i nærheden af lejligheden indeholdende 6 flasker med maling ("malingbomber"), kramper, citronsaft og et brev fra SU-styrelsen stilet til K.

K blev løsladt af politiet den 17/12 2006.

Den 7/2 2007 blev K for de samme forhold som den 16/12 2006 på ny anholdt og den efterfølgende dag fremstillet i Københavns Byret sigtet for overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, § 245, § 134 a og § 291, stk. 1, til dels jfr. § 21 og varetægtsfængslet i 13 dage. Østre Landsret stadfæstede den 1/3 2007 byrettens kendelse. K blev løsladt af politiet den 15/3 2007.

Højesteret tiltrådte, at der var begrundet mistanke om, at K - der efter sin forklaring for byretten deltog maskeret i demonstrationen - havde gjort sig skyldig i den rejste sigtelse.

Det andet anbringende fra K var, at varetægtsfængsling efter § 762, stk. 1, nr. 2, ikke kan ske på grundlag af en enkeltstående episode ca. 2 måneder i forvejen, når den sigtede ikke er tidligere straffet og ikke i mellemtiden har været sigtet for tilsvarende kriminalitet. På fængslingstidspunktet forelå der ikke omstændigheder i øvrigt, som i højere grad end tidligere indicerede fare for gentagelse af urolighederne.

Anklagemyndigheden fandt, at situationen omkring Ungdomshuset fortsat var særdeles anspændt, og der var risiko for fortsatte ulovlige aktioner sammenholdt med, at K ved de i sigtelsen anførte lovovertrædelser havde solidariseret sig med en gruppe, der var villig til at fremme sin sag med ulovlige midler.

"Højesterets begrundelse og resultat

Som anført i Højesterets kendelse af 13. juni 2007 i sagerne 170/2007 m.fl. må bestemmelsen i retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2, om gentagelsesfare efter sin ordlyd, formål og forarbejder forstås således, at varetægtsfængsling efter denne bestemmelse ikke er udelukket, selv om den sigtede ikke er tidligere straffet. Når der er begrundet mistanke om overtrædelse af straffeloven ved deltagelse i uroligheder og optøjer, som

udspringer af, at en gruppe af personer har et fælles aktionsmål, som de er villige til at fremme gennem ulovlige midler, er der i § 762, stk. 1, nr. 2, hjemmel til varetægtsfængsling af personer, som er en del af gruppen, eller som ved deres deltagelse i ulovlighederne må anses for at have solidariseret sig med den, hvis urolighederne ikke kan anses for ophørt, og den sigtedes forhold gør det nærliggende at antage, at den pågældende fortsat vil deltage i urolighederne...."

Højesteret fandt, som ovenfor nævnt, at der var den fornødne begrundede mistanke i forhold til sigtelsen, og fortsatte:

"K blev løsladt den 17. december 2006, hvorefter hun for de samme forhold som den 16. december 2006 på ny blev anholdt den 7. februar 2007 og varetægtsfængslet dagen efter. Der er ikke for Højesteret fremkommet oplysninger om, at der i perioden indtil den 8. februar 2007 har været tilsvarende uroligheder. Højesteret finder på denne baggrund, at betingelserne i retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2, for varetægtsfængsling af K ikke var opfyldt.

Thi bestemmes:

Påstanden om varetægtsfængsling af K burde ikke være taget til følge ved byrettens og landsrettens kendelser."

- oo0oo -

Der henvises til den ovenfor citerede Højesteretskendelse, der er gengivet i Lf.Medd. 81/2007. Se vedr. denne afgørelse tillige Hanne Rahbæk i Advokaten 2007, nr. 6-7, side 36 ff, særligt side 39 om den konkrete og individuelle vurdering. Der henvises vedr. gentagelsesfare yderligere vedr. tidligere landsretspraksis til redaktørens artikel i Lf.Medd. 97/1993, hvor man i forbindelse med urolighederne efter EU-afstemningen anvendte § 762, stk. 1, nr. 2, for en kortere periode også over for ustraffede, hvis politiet kunne overbevise retten om, at der var konkret risiko for yderligere uroligheder. (Se nærmere Lf.Medd. 1993, side 239)

Landsforeningens Meddelelse 111/2007

**Varetægtsfængsling - Kollusionsfare - Proportionalitet - Ungdomshuset
Retsplejelovens § 762**

6 unge mennesker, herunder den 16-årige C, blev fængslet den 1/3 2007 efter at være antruffet i Ungdomshuset sammen med 30 andre personer som sigtet for overtrædelse af bl.a. straffelovens § 119, jfr. § 245, jfr. til dels § 21. Byretten ville løslade den 25/4 2007, men Østre Landsret forlængede fængslingerne ved kendelser af 27/4 2007.

Procesbevillingsnævnet meddelte den 25/5 2007 tilladelse til, at sagerne blev indbragt for Højesteret. Byretten havde forinden ved 4-ugers fristen på ny afsagt kendelse om løsladelse, og denne gang stadfæstede landsretten løsladelsen samme dag, som Procesbevillingsnævnets tilladelse forelå.

For Højesteret blev det gjort gældende, at anklagemyndighedens påstand om varetægtsfængsling ikke burde have været taget til følge som sket ved landsrettens tidligere kendelser.

Højesterets kendelse er på 16 sider og gengives ikke i sin helhed. I referatet fokuseres på anbringenderne vedr. kollusionsfare, når hovedparten af de sigtede var anbragt sammen i samme arresthus, og proportionalitet, særligt for så vidt angår den 16-årige C, der som de øvrige var frihedsberøvet 85 dage.

Højesteret tiltrådte, at betingelserne i RPL § 762, stk. 1, nr. 3, for varetægtsfængsling fortsat var opfyldt den 27/4 2007, og at forlængelse af varetægtsfængslingen ikke for nogen af de sigtede var i strid med RPL § 762, stk. 3. Landsrettens kendelser blev således stadfæstet.

HK nr. 282 - 287/2007, 23/8 2007

A - F, unge mennesker, herunder den 16-årige C, påstod som ovenfor angivet, at anklagemyndighedens påstand om varetægtsfængsling ikke burde være taget til følge som sket ved landsrettens kendelser. Anklagemyndigheden påstod stadfæstelse af landsrettens kendelser. Kæremålet blev behandlet af 5 dommere.

Højesteret redegør for baggrunden for, at politiet efter kendelse fra fogedretten uden varsel trængte ind i Ungdomshuset den 1/3 2007. Det fremgik af ransagningsrapporter, der er citeret over 3½ side i kendelsen, at der blev fundet slagvåben, kasteskyts bl.a. i form af brosten og mindst 100 molotov-cocktails, fyrværkeri - herunder brandbomber, mindst 100 kanonslag og 40 krysantembomber - slangebøsser, brændbar væske, gasmasker, madforråd og på taget en anordning, der umiddelbart kunne beskrives som en flammekaster.

Der blev også fundet en vagtplan. Her figurerede fornavne (og dæknavne) svarende til A (2/3, 3/3 og 6/3), B (1/3 og 2/3) og C (2/3, 5/3 og 6/3). Navnene D, E og F sås ikke på vagtplanen. Alle blev varetægtsfængslet som ovenfor beskrevet.

Ved fristforlængelsen efter ca. 4 uger oplyste politiet bl.a., at man havde haft travlt med kostergennemgang af de mange effekter, der skulle undersøges for fingeraftryk og farligheden af bl.a. molotov-cocktails og krysantembomber. Der henstod nærmere undersøgelse af vagtplanen, idet man manglede dagene 27. - 28. februar op til rydningen.

En arrestant (ikke A - F) havde forklaret om en række personer, der havde deres daglige gang i huset, herunder F. Der skulle undersøges 33 mobiltelefoner fundet i huset eller hos arrestanterne, herunder indhentes teleoplysninger.

Efterforskningsarbejdet var omfattende, da hovedparten af arrestanterne ikke ville tale med politiet. Disse kunne på fri fod påvirke efterforskningen.

En stor del af arrestanterne havde fået ophævet besøgskontrollen med hensyn til den nærmeste familie. Det var iflg. politiet blevet misbrugt af E, der den 25/3 2007 under en telefonsamtale med moderen havde instrueret denne om at tage ud i E's lejlighed og fjerne alt, der havde med Ungdomshuset at gøre, specielt en kamerataske med et memorykort og en rød jakke. En fængselsfunktionær, der overhørte samtalen, kontaktede politiet, der under ransagningen fandt forskellige effekter, herunder jakke og to PC'ere, men ikke hverken kamera eller memorykort.

Byretten forlængede fængslingen på alle, bortset fra B, efter § 762, stk. 1, nr. 3, for B alene efter stk. 2, nr. 2. Landsretten stadfæstede den 4/4 2007, for B alene efter stk. 1, nr. 3. (Højesterets kendelse er tilsyneladende lidt uklar på side 8, ER)

Ved næste fristforlængelse oplyste politiet bl.a., at fingeraftryk fundet på våben, fyrværkeri og molotov-cocktails ikke hidrørte fra A - F.

Det indhentede materiale vedr. mobiltelefonerne var omfattende, og der manglede stadig en del efterforskning. Der var indhentet editionskendelser på bankoplysninger på en del arrestanter, men oplysningerne var endnu ikke indgået. Man havde afhørt flere politifolk, der deltog i aktionen, hvilket havde ført til en ny sigtelse efter § 119 mod nogle andre arrestanter (ikke A - F).

Byretten afsagde kendelse om løsladelse den 25/4 2007. Mistanken var fortsat særlig bestyrket, men byretten fortsatte:

"Efter oplysningerne om den forestående efterforskning, herunder at den konkrete efterforskning mod arrestanten efter det oplyste er afsluttet, sammenholdt med at arrestanten under varetægtsfængslingen har været sammen med medsigtede i samme sagskompleks findes betingelserne for varetægtsfængsling i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3, ikke længere at være opfyldt."

Anklagemyndigheden kærede med et omfattende kæreskrift, der er citeret i tæt tryk over 2 sider i højesteretskendelsen. Det fremgik bl.a., at der indtil 25/4 2007 stadig var 15 personer varetægtsfængslet fra Ungdomshuset, 7 blev forlænget af byretten, mens 8 blev løsladt.

Rydningen havde været en særdeles farlig og vanskelig politiopgave. Det var på forhånd blevet tilkendegivet, at der ville blive ydet modstand. Der blev henvist til de omfattende våbenfund. De unge havde gjort brug af brosten og flasker. Alle på nær én havde været maskeret.

Der manglede en del efterforskning vedr. straffesagerne, bl.a. yderligere afhøring af politipersonale, svar på editionskendelserne og efterforskning vedr. 10 mobiltelefoner, der ikke umiddelbart kunne henføres til personer i huset. På nuværende tidspunkt havde enkelte af de 15 arrestanter ønsket at udtale sig, men kun i begrænset omfang og kun om deres egen rolle.

På grund af den store mængde anholdte havde det ikke været muligt at holde arrestanterne adskilt, men det var ikke ensbetydende med, at der ikke fortsat bestod en påvirkningsrisiko. Der blev henvist til det ovennævnte vedr. E's telefonsamtale.

Der blev endelig henvist til, at byretten havde forlænget fængslingen på 7 andre arrestanter, bl.a. under henvisning til efterforskningen.

Landsretten afsagde enslydende kendelser den 27/4 2007:

"Af de grunde, der er anført af byretten, tiltræder landsretten, at der i hvert tilfælde er begrundet mistanke om, at [navn] er skyldig i overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, jfr. § 245, jf. til dels § 21.

Det fremgår af anklagemyndighedens kæreskrift, at der fortsat pågår efterforskning vedrørende rydningen af Ungdomshuset, herunder med en detaljeret beskrivelse af denne efterforsknings enkelte elementer, såsom indhentelse af bank- og kontooplysninger, indhentelse af historiske teleoplysninger samt yderligere afhøringer af bl.a. nogle af de i rydningen deltagende polititjenestemænd.

Herefter findes betingelserne for fortsat varetægtsfængsling af [navn] i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3 opfyldt."

Byretten afsagde ved næste fristforlængelse den 23/5 2007 kendelse om løsladelse efter oplysning om, at sagen var færdigefterforsket sammenholdt med, at arrestanterne under fængslingen havde været sammen med medsigtede i samme sagskompleks og alene undergivet besøgs- og brevkontrol. Kæren blev tillagt opsættende virkning.

Politiet henviste på ny til, at kun få af de 15 arrestanter havde ønsket at udtale sig til politiet. Selv om de havde været sammen under fængslingen, var der fortsat en påvirkningsrisiko.

Landsretten stadfæstede løsladelserne den 25/5 2007 med enslydende begrundelser:

"Efter det oplyste findes der fortsat at være i hvert fald begrundet mistanke om, at sigtede har gjort sig skyldig i overtrædelse af straffelovens § 119 og § 245, jf. til dels § 21.

Det er oplyst, at efterforskningen er afsluttet, og at der skal udarbejdes anklageskrift i sagen. Henset til bevisernes karakter og det i øvrigt oplyste finder landsretten ikke, at der er bestemte grunde til at antage, at sigtede på fri fod kan vanskeliggøre forfølgningen i sagen.

Landsretten tiltræder derfor, at betingelserne for fortsat varetægtsfængsling i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3, ikke er opfyldt."

Det var i øvrigt oplyst, at A - D og F ikke havde udtalt sig til politiet. E havde alene afgivet forklaring om egne forhold. A - C og E - F havde været undergivet besøgs- og brevkontrol, dog ikke for så vidt angik forældre og enkelte søskende. Besøgs- og brevkontrollen blev ophævet for D den 13/3 2007.

Anbringender

De sigtede gjorde primært gældende, at mistankegrundlaget ikke var opfyldt, men fik ikke medhold heri.

Kravet i § 762, stk. 1, nr. 3, om bestemte grunde til at antage, at de ville vanskeliggøre forfølgningen, var, som antaget af byretten den 25/4 2007, ikke opfyldt, og landsrettens afgørelse af 27/4 2007 var derfor forkert. Det var ikke muligt at påvirke indhentelse af bankoplysninger, historiske teleoplysninger og afhøring af politifolk. Der var ikke grundlag for fortsat varetægtsfængsling med henblik på at undgå samstemning af forklaringer. De var alle med undtagelse af C indsat i samme arresthus. Brev- og besøgskontrollen var delvist ophævet og efter 12/3 2007 fuldstændigt ophævet for D.

Hvis der var effekter, som politiet ikke havde kendskab til, ville disse givetvis allerede være blevet fjernet.

For den 16-årige C stred fortsat fængsling mod § 762, stk. 3, om proportionalitet.

Anklagemyndigheden henviste til det, der tidligere var fremført for landsretten. Efterforskningen havde til formål at belyse de sigtedes relationer til de fundne genstande samt den indbyrdes rollefordeling. Løsladelse af de sigtede ville have givet dem mulighed for at samstemme forklaringerne. Størstedelen af de sigtede havde nægtet at udtale sig under sagen.

Endvidere blev det anført, at muligheden for at samstemme forklaringer på trods af et vist fællesskab havde været betydeligt mindre under varetægtsfængsling end i tilfælde af løsladelse, at de sigtede under varetægtsfængslingen ikke havde haft mulighed for at påvirke de øvrige personer af betydning for sagen, og at de sigtede i tilfælde af løsladelse ville have mulighed for at fjerne effekter af betydning for sagen.

Anklagemyndigheden anførte endeligt, at fortsat varetægtsfængsling ikke stred mod kravet i retsplejelovens § 762, stk. 3, om proportionalitet.

"Højesterets begrundelse og resultat

Højesteret tiltræder, at der er begrundet mistanke om, at de sigtede har gjort sig skyldig i overtrædelse af straffelovens § 119, jf. § 245, jf. til dels § 21.

Under hensyn til de store mængder af våben, kasteskyts m.v., der befandt sig i Ungdomshuset på tidspunktet for rydningen, samt til fundet af en omfattende vagtplan, må det lægges til grund, at adskillige personer har været involveret i planlægning af organiseret, voldsom kamp med livsfarlige våben mod politiets rydning af Ungdomshuset. Sagen angår således organiseret, alvorlig voldskriminalitet omfattende et betydeligt antal personer.

Det fremgår af oplysningerne i sagen, at der fortsat pågik efterforskning med henblik på at få fastlagt de sigtedes tilknytning til Ungdomshuset, rollefordelingen og deres relation til de fundne våben. Efterforskningen omfattede bl.a. indhentning og bearbejdning af bank- og kontooplysninger, teleoplysninger m.v., hvorved der kunne komme nye oplysninger frem af betydning for sagen, som politiet kunne have behov for at afhøre de sigtede og andre om, uden at de sigtede havde mulighed for at påvirke efterforskningen gennem samstemning af forklaringer, bortskaffelse af effekter m.v.

Under disse omstændigheder, og under hensyn til at de sigtede, bortset fra en enkelt, ikke har ønsket at udtale sig under sagen, finder Højesteret, at der er tilstrækkeligt grundlag for at antage, at de sigtede på fri fod ville bestræbe sig på og have mulighed for at vanskeliggøre efterforskningen i videre omfang end under fortsat varetægtsfængsling, uanset de muligheder de under de hidtidige anbringelsesforhold havde haft for i et vist omfang at afstemme forklaringer.

Højesteret tiltræder herefter, at betingelserne i retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3, for varetægtsfængsling fortsat var opfyldt den 27. april 2007.

Højesteret tiltræder endelig, at forlængelsen af varetægtsfængslingen ikke for nogen af de sigtede var i strid med retsplejelovens § 762, stk. 3.

Thi bestemmes:

Landsrettens kendelser stadfæstes."

- oo0oo -

Redaktøren tilføjer, at resultatet, hvorefter de sigtede på fri fod kunne skade efterforskningen, sættes i relief af, at mindst 8-10 tyskere, der også var blevet anholdt i Ungdomshuset, blev ekspederet til Tyskland 2-3 dage efter anholdelsen med hjemmel i udlændingeloven. Det positive er, at der for en gangs skyld ikke har været tale om hårdere behandling for så vidt angår udlændinge med hensyn til fængsling.

Landsforeningens Meddelelse 112/2007

Straffuldbyrdelse - Prøveløsladelse

Straffelovens § 38 og straffuldbyrdelseslovens § 112

Højesteret afsagde i 2006 en principiel kendelse om nægtelse af prøveløsladelse, der imidlertid ikke blev bragt i Ugeskriftet.

Spørgsmålet var, om den indsatte A kunne prøveløslades, uanset han ikke havde afsluttet et udslusningsforløb gennem ledsagede og uledsagede udgange. Højesterets afgørelse om, at prøveløsladelse ikke var utilrådelig, bryder med Kriminalforsorgens praksis og afgørelsen i f.eks. U 2002.922 Ø. Da Højesterets kendelse ikke har været kendt, jfr. ovenfor, er den formentlig ikke slået igennem i administrativ praksis og retspraksis.

HK 58/2006, 18/8 2006

A, ved Højesterets afgørelse 27 år og indsat i Statsfængslet i Vridsløselille, indbragte for byretten et afslag på prøveløsladelse, jfr. straffelovens § 38 og straffuldbyrdelseslovens § 112, nr. 6, efter at Direktoratet for Kriminalforsorgen i december 2004 havde truffet afgørelse om, at han ikke kunne løslades på prøve efter udståelse af 2/3 straf.

A var i februar 1999 blevet straffet med fængsel i 2 år for røveri og blev prøveløsladt i marts 2000 med 2 års prøvetid. I oktober 2001 blev han straffet med en fællesstraf af fængsel i 5 år for bl.a. røveri af særlig farlig karakter, § 288, stk. 2, og overtrædelse af våbenloven, incl. en reststraf på 247 dage.

2/3 af straffen ville være udstået i december 2004. Fuld tid var august 2006 (3 dage efter, at Højesterets kendelse forelå, ER).

A fik afslag på prøveløsladelse. Direktoratet lagde vægt på kriminalitetens art, og at han i prøvetiden begik ny ligeartet kriminalitet. "Direktoratet har desuden lagt vægt på, at De ikke har gennemført et udslusningsforløb, fordi De på nuværende tidspunkt ikke har opnået tilladelse til uledsaget udgang."

Det var oplyst, at A havde haft et godt og stabilt afsoningsforløb, var påbegyndt en højere uddannelse og havde haft 45 ledsagede udgange uden nogen form for problemer.

Udgangsledsagerne havde i rapporter vurderet, at der intet var til hinder for uledsagede udgange, og at det var spild af ressourcer at sende ledsagere med på udgangene.

Statsfængslet havde siden april 2003 indstillet A til uledsagede udgange, men politiet havde hver gang udtalt sig imod, og sagen havde flere gange været forelagt Direktoratet som en såkaldt "uenighedssag".

Der havde ikke været misbrug af euforiserende stoffer eller alkohol, og A havde været underkastet en psykiatrisk undersøgelse. Bortset fra tegn på mulig personlighedsforstyrrelse led A ikke af egentlig psykiatrisk sygdom, og man kunne ikke betegne ham som farlig af psykiatriske grunde.

A havde under afsoningen taget klart afstand fra kriminaliteten, han havde været motiveret for psykologbehandling, og han havde positive sociale relationer samt planer for fremtiden.

Sagen havde været forelagt for Retslægerådet, der i oktober 2004 bl.a. udtalte:

"Retslægerådet finder herefter, ud fra en samlet vurdering, ikke, at der er grund til at antage, at A ud fra en lægelig vurdering frembyder en væsentlig eller nærliggende fare for andre."

Direktoratet fastholdt i december 2004, at A ikke på daværende tidspunkt kunne få tilladelse til at afvikle uledsaget udgang. Han fik heller ikke siden en sådan tilladelse.

A oplyste i byretten bl.a., at han havde et godt netværk i familien, der havde tilbudt ham, at han kunne tage ophold hos dem efter løsladelsen. Kommunen ville også hjælpe. Han skulle have revalidering til at færdiggøre den påbegyndte uddannelse. Han havde brudt forbindelsen med sin tidligere omgangskreds. Den anden dom for røveri havde sin baggrund i et uheldigt forløb i forbindelse med prøveløsladelsen efter den første dom, hvor et tilsagn om bolig og læreplads glippede, og han var henvist til at tage ophold på et herberg.

Kriminalforsorgen lagde bl.a. vægt på, at A ikke havde gennemført det fulde udslusningsforløb. Retspraksis var i overensstemmelse hermed.

A's beskikkede advokat anførte bl.a., at en konkret og aktuel vurdering talte for, at A blev prøveløsladt nu. Han var bragt i en Kafkask situation, hvor politiets modstand mod uledsagede udgange bevirkede, at han trods positive udtalelser fra fængslet ikke kunne udsluses og dermed heller ikke prøveløslades.

Retten i Glostrup lagde vægt på de positive udtalelser fra fængslet. Det var af afgørende betydning for resocialiseringen af en indsat, der havde siddet flere år i fængsel, at han fik mulighed for prøveløsladelse. Der forelå nu en særlig gunstig løsladelsessituation. En samlet afvejning måtte føre til, at der ikke var grundlag for at antage, at løsladelse på prøve ville være utilrådelig. Sagen blev derfor efter Direktoratets subsidiære påstand hjemvist med henblik på fastsættelse af vilkår for prøveløsladelsen. (Byrettens kendelse er på 8 tætrykter sider og afsagt 8/9 2005, ER)

Direktoratet kærede til landsretten, der afgjorde sagen på skriftligt grundlag (14. afd. kære, 31/10 2005). Det var oplyst, at A nu havde fået tilladelse til et uledsaget udgangsforløb, men det var kærendes opfattelse, at det var forholdene på tidspunktet for afgørelsen i december 2004, som landsretten skulle forholde sig til.

A gjorde gældende, at også forholdene efter Direktoratets afgørelse burde indgå i landsrettens vurdering.

Landsretten udtalte:

"K E N D E L S E

Landsretten finder ikke grundlag for at bortse fra oplysningerne om indkæredes forhold efter Direktoratet for Kriminalforsorgens afgørelse af 9. december 2004.

Det fremgår af sagen, at indkærede efter et betydeligt antal ledsagede udgange, der ikke har givet anledning til bemærkninger, nu har påbegyndt et uledsaget udgangsforløb.

Efter en samlet vurdering af de foreliggende oplysninger om indkæredes forhold finder landsretten, at der på nuværende tidspunkt, hvor der refterer knap 10 måneder af en samlet afsoningstid på 5 år, ikke er tilstrækkeligt grundlag for at nægte indkærede prøveløsladelse, jf. straffelovens § 38, stk. 5. Landsretten tiltræder derfor, at sagen hjemvises til Direktoratet for Kriminalforsorgen med henblik på fastsættelse af vilkår for prøveløsladelse.

T h i b e s t e m m e s

Byrettens afgørelse stadfæstes."

Landsrettens afgørelse blev med Procesbevillingsnævnets tilladelse indbragt for Højesteret. Direktoratet påstod stadfæstelse af sin afgørelse. A påstod stadfæstelse af landsrettens kendelse.

Direktoratet fastholdt, at domstolsprøvelsen alene angik, om der var grundlag for at tilsidesætte den vurdering, som udgjorde grundlaget for Direktoratets afgørelse i december 2004. Oplysninger om tiden efter var uden betydning.

A gjorde gældende, at de oplysninger, der forelå på tidspunktet for afgørelsen i december 2004, i sig selv burde have ført til, at han blev løsladt på prøve. Endvidere kunne retten medinddrage senere oplysninger, der bestyrkede, at der burde være truffet afgørelse om at prøveløslade ham.

"Højesterets begrundelse og resultat

Efter § 112, nr. 6, i lov om fuldbyrdelse af straf skal retten foretage en efterprøvelse af Direktoratet for Kriminalforsorgens afgørelse af 9. december 2004 om nægtelse af prøveløsladelse. Som anført i Højesterets kendelse af 29. juni 2006 i sag 20/2006 må denne bestemmelse forstås således, at efterprøvelsen skal ske på grundlag af A's forhold på tidspunktet for direktoratets afgørelse. Denne forståelse støttes af reglerne i Justitsministeriets løsladelsesbekendtgørelse, jf. nu bekendtgørelse nr. 318 af 19. april 2006 §§ 3-4, hvorefter kriminalforsorgens institutioner efter nægtelse af prøveløsladelse skal tage spørgsmålet om prøveløsladelse op til fornyet overvejelse efter udløbet af nærmere angivne, kortere perioder, samt hvis det på et senere tidspunkt må antages, at betingelserne for prøveløsladelse er til stede.

Som ligeledes anført i kendelsen af 29. juni 2006 er det ikke udelukket i rettens efterprøvelse at inddrage A's efterfølgende forhold i det omfang, retten finder, at de på afgørende måde kan belyse, om den administrative afgørelse var rigtig eller forkert, da den blev truffet.

Højesteret tiltræder, at det grundlag, som Direktoratet for Kriminalforsorgen var i besiddelse af ved afgørelsen den 9. december 2004, havde en sådan karakter, at det - uanset at A ikke havde påbegyndt et udslusningsforløb - ikke var utilrådeligt at løslade A på prøve. Denne vurdering støttes af de efterfølgende oplysninger om A's forhold.

Med denne begrundelse stadfæster Højesteret landsrettens kendelse."

- oo0oo -

De utrykte kendelser er modtaget fra lektor Hans Jørgen Engbo, hvis ledsagende bemærkninger har været inspiration for "hovedet" til kendelsen.